

Kindcentrum de Kringloop
Breezandpad 7
6843JM Arnhem
+31 (0)26 383 06 51
info@dekringloop.nl
Directeur: Mevr. E. Schreuder

Anti-pestprotocol Kindcentrum de Kringloop

Inhoudsopgave	Pagina
1. Inleiding	4
2. Pesten	6
2.1 Wat is pesten?	6
2.2 Plagen en pesten; wat is het verschil?	6
2.3 Incidenteel of structureel?	7
3. Uitgangspunten	8
3.1 Veiligheid op school	8
3.2 Pedagogisch klimaat	8
3.3 Orde in de groep	9
3.4 Anti-pestcoördinatoren	9
3.5 Groepsklimaat	9
4. Preventie, voorbeeldgedrag en sancties	11
4.1. Preventie en voorbeeldgedrag	11
4.2. Sancties	12
4.2.1 Sancties incidenten	12
4.2.2 Sancties Ernstige incidenten	12
4.2.3 Sancties Systematisch pestgedrag	13
5. Vijf sporenbeleid	15
5.1. Het zwijgen doorbreken	15
5.2. Het omstanderdilemma	15
5.3. Blaming the victim	16
5.4. De aanpak	16
6. Nuttige sites	19
7. Kinderboeken over pesten	20
Bronnenlijst	24
Bijlage 1 Schoolregels	25
Bijlage 2 Internetgebruik voor kinderen en volwassenen	27
Bijlage 3 Pesten van personeel	33
Bijlage 4 Stappenplan ernstige incidenten/ systematisch pesten	34
Bijlage 5 Pesten	35
Bijlage 6 'Wat is er gebeurd'-blad	36

1. Inleiding

Uit onderzoek blijkt dat veel kinderen soms of regelmatig gepest wordt en dat ouders en leerkrachten vaak niet op de hoogte zijn van pestproblematiek. Het hoogtepunt van het aantal pestgevallen ligt volgens Nederlands Centrum Jeugd Gezondheid (2014) bij 9 - 14-jarigen; echter, ook bij jongere kinderen kan pestgedrag voorkomen. Pesten komt dus ook voor op onze school. Het is een probleem dat wij, Kindcentrum de Kringloop, hierna genoemd als school, onder ogen zien en ook serieus aan willen pakken.

Onze school is een leefgemeenschap van kinderen, leerkrachten, ondersteunend personeel en ouders. Iedereen heeft een taak in het geheel en daarmee ook de verantwoordelijkheid zo goed mogelijk met elkaar om te gaan. We leren de kinderen niet alleen dat zij respectvol en tolerant met elkaar om horen te gaan maar ook hoe zij hulp vragen, bieden en ontvangen van anderen. Hiermee creëren wij een veilige sfeer, waarin iedereen, zowel kind als volwassene, zichzelf mag en kan zijn en waarin kinderen zich goed kunnen ontwikkelen.

Dit protocol:

- beschrijft wat wij onder pesten verstaan;
- beschrijft het verschil tussen pesten en plagen;
- toont wat onze uitgangspunten zijn;
- maakt duidelijk waar kinderen of ouders terecht kunnen;
- wat de school doet om pesten te voorkomen;
- wat er gebeurt als de situatie niet verbetert;
- toont het vijf sporenbeleid;
- speelt in op de ontwikkelingen rondom internet, sociale media en digitaal pesten.

Ons anti- pestbeleid kent drie componenten:

1. Preventie
2. Voorbeeldgedrag
3. Sancties

Deze componenten worden in dit protocol in paragraaf 4 verder uitgewerkt.

Zodra het pesten optreedt, nemen leerkrachten, in samenwerking met de ouders, duidelijk stelling. Het pesten wordt hier op school als serieus probleem gezien door alle direct betrokken partijen, te weten: kinderen (gepeste kinderen, pesters en de groep), leerkrachten en de ouder(s)/verzorger(s), hierna genoemd als ouders.

Leerkrachten zien er nauwlettend op toe, dat dit pestprotocol nageleefd wordt. Op het moment dat het pesten gesignaleerd wordt, beschikt een ieder middels dit protocol over een directe aanpak. De kinderen mogen de leerkrachten en schoolleiding altijd informeren wanneer het gaat om pesten; dit valt niet onder klikken. Het anti- pestprotocol is voor iedereen terug te vinden op de website van de school.

In alle groepen wordt bij de start van het schooljaar met de kinderen over de inhoud van het protocol gesproken. Om preventief het pesten aan te pakken, wordt dus het anti-pestprotocol in alle groepen besproken.

2. Pesten

2.1. Wat is pesten?

Wat is pesten? Op de site van Nederlands Jeugdinstituut (2018) staat het volgende:

“Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij een of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het digitaal pesten en mobiel pesten. Kinderen gebruiken dan het internet of pesten elkaar door vervelende berichten via de mobiele telefoon te sturen.”

Werkwijze signalering door leerkrachten gedurende dit overgangsjaar:

- SCOI = Dit is een door de inspectie gestandaardiseerd document voor het aanleveren van monitoringsgegevens m.b.t. de feitelijke en ervaren veiligheid en het welbevinden van de leerlingen. Het gaat niet om gegevens van individuele leerlingen, maar om het gemiddelde beeld van de sociale veiligheid van de school. [gr 3 t/m 8]
- KIIK = Dit is niet een door de inspectie gestandaardiseerd document. Wel monitoren de leerkrachten de sociaal-emotionele ontwikkeling van kleuters met dit instrument vanuit observatie [gr 1 en 2].
- Leerling tevredenheids-enquête = Jaarlijks via ‘Mijn Vensters’.
- Anti-Pestprotocol = Het huidige protocol is een overgangsdokument. Mocht er een SEO-methode worden gekozen zonder een Anti-Pestprotocol, zal dit Protocol worden ge-update tijdens het invoeringsjaar 2019-2020.
- De lessen volgens de methode ‘Kinderen en hun Sociale Vaardigheden’.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam gebruiken, nooit bij de eigen naam noemen;
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot;
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven;
- Briefjes doorgeven;
- Beledigen;
- Opmerkingen maken over kleding;
- Isoleren;
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen;
- Op weg naar huis achterna rijden;
- Naar het huis van het slachtoffer gaan;
- Bezittingen afpakken;
- Discrimineren op huidskleur, geslacht en/of geloof;
- Roddelen, uitdagen en uitlachen;
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Het pesten is een probleem dat we op De Kringloop onder ogen zien en serieus aan willen pakken. We nemen de bovenstaande omschrijving voor pesten van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) als uitgangspunt.

2.2. Plagen en pesten, wat is het verschil?

Het antwoord op die vraag is niet eenvoudig; het onderscheid tussen plagen en pesten is soms moeilijk te maken. Over het algemeen vindt plagen incidenteel plaats en zijn bij plagen beide partijen aan elkaar gewaagd of zelfs vrienden van elkaar. Bij pesten ligt dat anders.

We spreken van *plagen* wanneer het gedrag van kinderen een uitnodigend karakter heeft om iets terug te doen vanuit een veilige sfeer. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar uit te dagen leren kinderen om te gaan met allerlei conflicten.

We spreken van *pesten* als een kind zich ongelukkig voelt omdat het stelselmatig (meerdere keren) geconfronteerd wordt met vervelend of agressief gedrag, of buitengesloten wordt van een groep. De inzet van het pestgedrag is macht door intimidatie. Bij pestgedrag zien we vaak een vaste rolverdeling bij de betrokken kinderen.

De belangrijkste verschillen tussen pesten en plagen zijn dus:

- Pesten gebeurt telkens opnieuw tegen hetzelfde kind (stelselmatig), plagen gebeurt af en toe en tussen verschillende kinderen.
- Bij pesten is er sprake van ongelijkheid (in macht, kracht of sociale status), bij plagen is die ongelijkheid niet of veel minder aanwezig en zijn kinderen ongeveer even sterk.
- De intentie om een ander kind negatief te benaderen is bij pesten bewust aanwezig.

2.3. Incidenteel of structureel?

Zodra er sprake is van een incident tussen kinderen, hanteren we op school het 6 stappenplan:

1. Stop en koel af.
2. Praat met elkaar en luister naar elkaar.
3. Zoek uit wat je allebei wil.
4. Bedenk een paar oplossingen.
5. Kies het advies dat iedereen het beste vindt.
6. Maak een plan en voer het uit.

De stappen, die worden ondernomen als er sprake is van een terugkerend en meer structureel probleem, worden verder omschreven onder paragraaf 4.2.

(tzt. Wordt dit stappenplan aangepast aan de nieuwe SEO-methode)

3. Uitgangspunten

Dit anti-pestprotocol vormt de verklaring van leerkrachten, ouders en kinderen van Kindcentrum de Kringloop, waarin we vastgelegd hebben dat wij pestgedrag niet accepteren en dat we pestgedrag volgens een vooraf bepaalde handelwijze (zie paragraaf 4) aanpakken. Kindcentrum de Kringloop wil voor alle kinderen een veilige school zijn. Dit betekent dat onze school expliciet stelling neemt tegen pestgedrag en concrete maatregelen neemt indien pestgedrag voorkomt.

3.1. Veiligheid op school

Kinderen leren optimaal in een omgeving waarin ze zich veilig en geaccepteerd voelen. Een leerkracht moet zo'n omgeving bieden in de schoolklas. Naast een leeromgeving, zijn het klaslokaal en de school net zo goed een leefomgeving. Een basisbehoefte van een kind is dat hij/zij zich veilig voelt. Dit is een van de voorwaarden voor een kind om zich optimaal te kunnen ontwikkelen (Maslow, 1943).

3.2. Pedagogisch klimaat

Een goed pedagogisch klimaat wordt in grote mate bepaald door relaties. In de klas speelt de leerkracht hierbij een belangrijke rol.

De leerkracht:

- heeft aandacht voor de kinderen en kan zich inleven in hun situatie;
- is authentiek;
- heeft gezag;
- heeft vertrouwen in de kinderen;
- ondersteunt het zelfvertrouwen van de kinderen;
- geeft de kinderen het gevoel dat ze dingen kunnen;
- toont respect voor de kinderen;
- bevordert het onderlinge respect tussen de kinderen;
- zorgt voor een ordelijke en functionele leeromgeving: het geeft rust en veiligheid als de kinderen weten waar alles staat en welke functie de dingen hebben;
- stimuleert de zelfstandigheid en het verantwoordelijkheidsgevoel bij de kinderen;
- hanteert heldere regels: dit schept duidelijkheid voor iedereen. Binnen onze school zijn duidelijke omgangsregels afgesproken, zie pagina 23 en 24.

3.3. Orde in de groep

Voor orde in de groep is het nodig dat de kinderen duidelijk weten wat er van hen verwacht wordt. Dit is mede belangrijk om incidenten te voorkomen. Het is goed om samen regels te ontwikkelen, die je als groep belangrijk vindt. Deze groepsregels worden op een zichtbare plek in de groep opgehangen, zodat er regelmatig naar verwezen kan worden. Het is goed deze groepsregels actueel te houden.

Door deze regels te beperken tot een aantal basisregels, kan de leerkracht voorkomen dat er een regelcultuur ontstaat. Voorspelbaar en transparant gedrag hierbij door de leerkracht is van belang voor kinderen. Afgesproken regels worden nageleefd, gewenst gedrag wordt beloond en ongewenst gedrag wordt bestraft volgens duidelijke regels.

3.4. Anti-pest coördinatoren

Op onze school is de anti-pestcoördinator Jacqueline Gommans. Zij heeft hier ook een opleiding voor gevolgd. Daarnaast hebben we drie aanspreekpunten, die tevens de bouwcoördinatoren zijn, te weten: Franca (onderbouw), Marion (middenbouw) en Mike (bovenbouw). Verder hebben we een gedragsspecialist, Marloes (zij kan alleen op aanvraag van leerkrachten ingezet worden gedurende dit overgangsjaar) en een vertrouwenspersoon, Ron.

Samen:

- houden zij zicht op de berichtgeving en wetgeving rondom het onderwerp pesten binnen het Primair Onderwijs, zodat het anti-pestprotocol up-to-date is en voldoet aan de wettelijke richtlijnen;
- dragen zij de verantwoordelijkheid dat alle direct betrokken partijen kennis hebben van het anti-pestprotocol;
- zorgen zij ervoor dat het anti-pestprotocol binnen de school regelmatig onder de aandacht wordt gebracht en leeft binnen onze school. Hierbij valt te denken aan het agenderen van het onderwerp op vergaderingen en middels de weekbrief, MijnSchool info, groepsbezoeken, enz.;
- zetten zij 2x per jaar het anti-pestprotocol bij een teamvergadering op de agenda en regelmatig bij een bouwvergadering. Dit is nodig om als team gezamenlijk te beoordelen of het protocol nageleefd wordt, of het (nog) up-to-date is en of we er als team dingen in willen veranderen;
- zijn zij het aanspreekpunt voor alles wat te maken heeft met pesten.

Zowel kinderen, ouders en collega's kunnen een beroep op hen doen. Als kinderen, ouders en leerkrachten er samen niet uitkomen, brengen de anti-pestcoördinatoren samen met het betreffende kind/de betreffende kinderen, ouders en leerkracht(en) het pestprobleem in kaart en gaan ze op zoek naar oplossingen. Vervolgens bewaken ze het traject dat uitgezet wordt en blijven ze het aanspreekpunt.

3.5 Groepsklimaat

Door het scheppen van een veilig groepsklimaat in de klas, waarin sociaal gedrag, weerbaarheid, waarden en normen, de basis zijn, willen we op onze school ervoor zorgen dat pesten weinig tot geen voedingsbodem heeft. In de eerste zes weken van het nieuwe schooljaar wordt hier extra aandacht aan besteed.

Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies komen aan bod. Dit gebeurt door middel van gesprekken of andere werkvormen zoals spreekbeurten, rollenspelen, groepsopdrachten. Ook het met elkaar afspreken van regels over hoe we met elkaar omgaan, is een belangrijke manier om pestgedrag geen voeding te geven. Zodra een situatie met pestgedrag geconstateerd wordt, zal de leerkracht in eerste instantie de groep aanspreken.

4. Preventie, voorbeeldgedrag en sancties

4.1. Preventie en voorbeeldgedrag

Op De Kringloop willen we dat kinderen zich correct naar elkaar toe gedragen. Het is van belang om als volwassenen het goede voorbeeld te geven en correcte omgangsvormen te hanteren. Volwassenen moeten voorspelbaar gedrag vertonen, dit vergroot het gevoel van veiligheid bij kinderen. Hiervoor gaan uit van de volgende stelregels:

- Het inschakelen van een leerkracht door een gepeste, wordt niet gezien als klikken, maar vragen om hulp;
- De andere kinderen hebben ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem aan te kaarten. Alle kinderen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep;
- Bij problemen van pesten neemt de leerkracht zijn verantwoordelijkheid. De leerkracht bespreekt in eerste instantie het pestgedrag met de groep. De anti-pestcoördinatoren/directeur en leerkracht hebben, indien nodig, overleg met de ouders.
- Overblijfkraften hebben tijdens de pauze verantwoordelijkheid en overleggen met de leerkracht als er problemen optreden.

Kindcentrum De Kringloop kent ook omgangregels voor iedereen die bij de school hoort.

Wij, dat zijn kinderen, personeel en ouders:

- zijn aardig voor elkaar;
- accepteren elkaar en elkaars verschillen;
- vinden dat iedereen erbij hoort;
- doen elkaar geen pijn en gebruiken geen scheldwoorden;
- helpen elkaar;
- lopen rustig en stil door de school;
- zijn zuinig op onze spullen en die van anderen;
- houden de klas, de school en de omgeving netjes;
- lossen misverstanden met elkaar op door het 6-stappenplan te gebruiken.

Ouders die zich niet houden aan de regels en normen van de school, worden door de medewerkers van de school hierop aangesproken. Teamleden spreken elkaar aan op hun gedrag. Indien dit tot onvoldoende resultaat leidt, spreekt de directeur hen aan op het gedrag.

De schoolregels worden binnen de school zichtbaar gemaakt op de posters in de gangen (bijlage 1).

Kinderen en leerkrachten mogen, in goed overleg, in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels. Dit zijn de zogenaamde groepsregels. Deze groepsregels worden zichtbaar in de klas opgehangen.

4.2. Sancties

4.2.1 Sancties incidenten

Als er sprake is van een of meerdere conflicten/incidenten binnen de groep, dan wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de groepsleerkracht. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om controle te houden over het gedrag. Wanneer de ouder(s) op de hoogte worden gebracht van een incident, wordt hiervan een aantekening in het leerling-dossier (Esis) gemaakt. Het eerder genoemde 6-stappenplan wordt hierbij gehanteerd.

Welke sancties kennen we?

	Tijdens het buitenspelen	Binnen de groep
1	Een time-out (op het bankje).	Een time-out binnen de groep en invullen 'Wat is er gebeurd blad'.
2	Terug naar de klas. Gesprek met leerkracht en eventueel de mede kind(eren) en invullen 'Wat is er gebeurd' blad groep 5 t/m 8.	Een time-out op de gang en invullen 'Wat is er gebeurd' blad groep 5 t/m 8.
3	Nablijven (maximaal 15 min.) of gepaste consequentie.	Nablijven (maximaal 15 min.) of gepaste consequentie.

De lengte van een time-out moment hangt af van de leeftijd van de leerling. Een advies hierin is 1 minuut per jaar (leeftijd).

4.2.2 Sancties Ernstige incidenten

De kinderen aanspreken op onze regels gebeurt door elke medewerker van onze school. Conflicten of ernstige overtredingen worden besproken door de betreffende leerkracht. Ernstige incidenten noemen we incidenten waarbij een kind fysieke of psychische schade oploopt die hij/zij wil/moet delen met zijn/haar ouders. Het is een incident waarvan we vinden dat het indruk maakt op het kind, op de leerkracht en/of op de ouders.

Bij ernstige incidenten neemt de leerkracht altijd contact op met de ouders. Soms al onder schooltijd, maar in ieder geval direct na schooltijd. De volgorde die wij hanteren met betrekking tot het opnemen van contact ziet er als volgt uit:

- In eerste instantie neemt de leerkracht mondeling contact op met de betreffende ouders;
- Lukt dat niet, dan telefonisch of per e-mail.

Daarnaast maakt de leerkracht een notitie van het incident in het volgsysteem, Esis. Hierin wordt ook eerste vervolgspraak vastgelegd.

Na deze afspraak neemt de leerkracht altijd, na 2 à 3 dagen/een week/een maand, nogmaals contact op met de ouders, zowel bij negatieve als positieve ontwikkelingen (terugvragen/terugkoppelen).

Wanneer ouders worden benaderd naar aanleiding van een conflict met of tussen kinderen onderling, wordt ook de directeur/IB-er, door de leerkracht op de hoogte gesteld door middel van een gesprek, via app/telefoon of e-mail.

Ernstige incidenten worden altijd besproken in de betreffende bouw (i.v.m. surveilleren) en eventueel in de personeelsvergadering.

4.2.3. Sancties Systematisch pestgedrag

Bij systematisch pestgedrag wordt de volgende procedure in werking gezet:

Met betrekking tot de pester

- Iedereen binnen school draagt de verantwoording elkaar in alle gevallen op ongewenst (pest) gedrag te wijzen en stelling te nemen tegen dit pestgedrag. De gepeste wordt beschermd tegen de pester. Pestgedrag wordt bij de verantwoordelijke groepsleerkracht gemeld;
- Ouders van de pester worden samen met de pester door de groepsleerkracht op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen middels een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en vastgelegd in een verslag (Esis). Zowel de ouders als de anti-pestcoördinator krijgen een kopie van dit verslag. In het verslag is tevens een afspraak opgenomen voor een vervolgesprek met de ouders;
- Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden in het verslag vermeld. Gedacht kan worden aan:
 - Een boek lezen of een film kijken over pesten;
 - Een excuusbrief aan het slachtoffer schrijven;
 - Overleg met de gepeste over wat te doen om het goed te maken;
 - Uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag: buitenspelen, overblijven, gym of excursies.

Met betrekking tot de gepeste

- Ouders van de gepeste worden door de groepsleerkracht op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. De stappen die de leerkracht heeft ondernomen, worden met de ouders besproken en vastgelegd in een notitie in het volgsysteem, Esis.

Na deze afspraak neemt de leerkracht altijd na 2 à 3 dagen/een week/een maand, nogmaals contact op met de ouders, zowel bij negatieve als positieve ontwikkelingen (terugvragen/terugkoppelen).)

Met betrekking tot pesten bij herhaling

- Als het probleem zich blijft herhalen, meldt de leerkracht dit gedrag bij de directeur van de school. De leerkracht overhandigt de directeur een lijst met daarop de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken, zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken. De school roept de ouders van de pester op school voor een gesprek. Ook het kind wordt bij het gesprek betrokken;
- Alles wordt zorgvuldig gedocumenteerd: de school legt het gesprek vast, er wordt een notitie gemaakt van de gesprekken die gevoerd zijn alsmede de afspraken die gemaakt zijn;
- Als het gedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert en/of wanneer de ouders van het kind onvoldoende meewerken om het probleem aan te pakken, kan de directie overgaan tot een bijzondere maatregel: een tijdelijke schorsing;
- In uitzonderlijke gevallen kan overgegaan worden tot verwijdering van de school. Schorsing en verwijdering kan alleen na overleg met schoolbestuur, inspectie en leerplichtambtenaar.

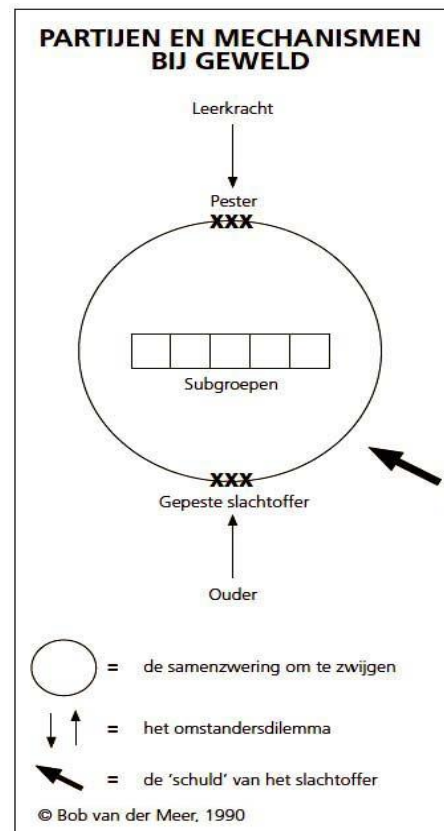
5. Vijf sporen aanpak

Volgens Van der Meer (1990) leiden formulieren en procedures alleen niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Wel is het belangrijk om duidelijk te beschrijven wat er gebeurt en wat er wordt gedaan als pestgedrag geconstateerd wordt. Op De Kringloop gaan we ervan uit dat alle betrokkenen belangrijk zijn voor de oplossing van het pestprobleem.

Hiervoor gaan we uit van 'De vijf sporen aanpak'. Bij pestgedrag worden vijf partijen (h)erkend en aangepakt, te weten:

1. De kinderen die met de pester mee pesten, omdat ze bang voor hem/haar zijn;
2. De kinderen die mee pesten, omdat ze er beter van (denken te) worden;
3. De kinderen die niet mee pesten, maar ook niets doen om een einde te maken aan het gedrag van de pester;
4. De enkelingen die niet zien dat er in de klas wordt gepest;
5. De enkelingen met een hoge sociale status in de groep die het af en toe voor het slachtoffer opnemen.

De andere partijen in het schema zijn de pester (de kruisjes aan de bovenkant), de leerkracht (de pijl van boven naar beneden), de ouder (de pijl van onder naar boven) en de gepeste leerling (de kruisjes aan de onderkant).

5.1 Het zwijgen doorbreken

Veel kinderen in een groep weten dat er gepest wordt. Toch durven deze kinderen dit niet naar buiten te brengen, uit angst om voor verklikker te worden aangezien.

De manier om dit mechanisme te doorbreken is de regel die we school hanteren:

“Je mag nergens over klikken, maar als de regels die jullie met elkaar hebben afgesproken, worden overtreden, heeft iedereen het recht en de plicht dit aan elkaar, de leerkracht en de ouders te vertellen. Dat noemen we geen klikken.”

5.2 Het omstanderdilemma

Dit mechanisme is de verantwoordelijkheidsverwarring als een groep kinderen wordt geconfronteerd met een vorm van geweld. Wie voelt zich verantwoordelijk?

Een oplossing voor dit dilemma binnen onze school is dat we de kinderen duidelijk maken dat iedereen op school verantwoordelijk is voor elkaars veiligheid. Dit houdt in dat, als iemand iets dwars zit, hij/zij dat niet alleen kenbaar mág, maar ook móet, maken.

5.3 Blaming the victim

Blaming the victim is het mechanisme dat mensen, dus ook kinderen de neiging hebben het slachtoffer de schuld te geven. Om dit mechanisme te voorkomen, is het belangrijk elkaar voortdurend duidelijk maken dat niemand erom vraagt om slachtoffer van geweld en of pesten te zijn of te worden. Pesten is hoe dan ook onaanvaardbaar.

5.4 De aanpak

Zoals gezegd zijn bij pesten vijf partijen te onderscheiden. Op De Kringloop hanteren we een vijfsporen aanpak bij het pesten. Deze aanpak bestaat uit de volgende activiteiten:

1. Mobiliseren van de zwijgende middengroep;
2. Hulp aan de pester;
3. Hulp aan het gepeste kind;
4. Professionaliseren van leerkrachten;
5. Adviseren van ouders;
6. Hulp aan het gepeste kind.

Ad 1. Mobiliseren van de zwijgende middengroep

De zwijgende middengroep kan gemobiliseerd worden door:

- voor leerlingen van groepen 1-3 regels en pictogrammen te gebruiken;
- aan leerlingen van groepen 4-8 de opdracht te geven zelf regels te maken en deze elke week kort aan de orde te stellen;
- inzicht te geven in hun eigen rol bij het pesten;
- met hen mee te denken over de bijdrage die zij kunnen leveren aan mogelijke oplossingen;
- hierbij een actieve rol van henzelf te stimuleren en te ondersteunen.

Ad 2. Hulp aan de pester

Hulp aan de pester is, naast de hulp aan het gepeste kind, een taak voor de leerkrachten, al dan niet samen met de anti-pestcoördinatoren en de gedragsspecialist.

Richtlijnen voor het aanbieden van hulp zijn:

- Geef aan wat pesten voor een ander betekent;
- Onderhoud op een positieve manier de relatie met de andere kinderen;
- Bied veiligheid aan de kinderen;

- Leg uit wat jij gaat doen om het pesten te stoppen;
- Hanteer duidelijke regels en afspraken;
- Stel grenzen;
- Kies een oplossingsgerichte aanpak en verbindt daar, indien nodig, consequenties aan.

Ad 3. Hulp aan het gepeste kind

- Luister naar het kind luisteren en neem zijn/haar probleem serieus;
- Overleg met het kind over mogelijke oplossingen;
- Werk samen met het kind en andere leerkrachten, pleinwacht, ouders, instanties, enz. aan oplossingen;
- Bied zo nodig een kind deskundige hulp aan;
- Zorg voor follow-up gesprekken.

Ad 4. Professionaliseren van leerkrachten

De wijze waarop leerkrachten handelen, kan verbeterd/veranderd worden door:

- hen op de hoogte te stellen middels achtergrondinformatie met betrekking tot het probleem (cognitieve component);
- hen te laten ervaren wat het is om buitengesloten en gepest te worden (emotioneel/affectieve component);
- in het beleidsplan van de school de verplichting op te nemen om, wanneer zij zien of vermoeden dat kinderen elkaar pesten, daar duidelijk stelling tegen te nemen (conatieve component).

Ad 5. Adviezen voor ouders

De Kringloop adviseert de ouders van pesters en gepeste kinderen :

- Neem het probleem van uw kind serieus en steun uw kind;
- Ga na of uw kind goed in zijn/haar vel zit;
- Neem het pestprobleem serieus;
- Maak uw kind duidelijk dat pesten absoluut niet kan;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen;
- Vraag aan uw kind wie er pest en wanneer dat gebeurt;
- Vraag aan uw kind wat hij of zij gedaan heeft om het probleem aan te pakken;
- Maak een duidelijk onderscheid tussen plagen, ruzie en pesten;
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind op te schrijven wat het heeft meegemaakt;
- Bespreek met uw kind welke maatregelen nodig zijn om het pesten te stoppen;
- Neem contact op met de leerkracht van uw kind om het probleem te bespreken;
- Laat uw kind merken/vertel uw kind dat u van hem/haar houdt;
- Houd in de gaten of het pesten na verloop van tijd niet opnieuw begint;
- Complimenteer uw kind. Pesten ondermijnt het zelfrespect; laat uw kind merken dat het er mag wezen;
- Lees over pesten en laat uw kind boeken over pesten (mee)lezen;

- Geef informatie over pesten en gepest worden;
- Blijf in open gesprek met uw kind;
- *Straf niet fysiek, slaan helpt niet;*
- Informeer regelmatig hoe het nu gaat.
- Zoek eventueel hulp van deskundigen.

De Kringloop adviseert alle andere ouders:

- Neem het pestprobleem serieus;
- Maak het tot een gemeenschappelijk probleem;
- Bespreek met uw kind zijn/haar rol bij het pesten;
- Zoek samen met uw kind naar mogelijkheden om er iets aan te doen;
- Bespreek de pestsignalen met anderen (ouders, leerkrachten);
- Veroordeel anderen niet;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind sociale vaardigheden;
- Los niet zomaar alles op voor uw kind;
- Geef zelf het goede voorbeeld.

Voor akkoord ondertekend:

Arnhem d.d. 17.12.2018

Directeur Kindcentrum de Kringloop

Namens MR Kindcentrum de Kringloop

6 Nuttige sites

- www.nji.nl
Kennisset Jeugd. Leer van collega's, reageer en deel uw inspirerende ervaringen en praktische tips.
- www.posicom.nl/
Anti-pestbureau Posicom is per 1 augustus 1996 opgericht, met als doel pesten aan te pakken en te voorkomen. Daartoe heeft Posicom diverse activiteiten ontwikkeld.
- www.orthopedagogiek.com/pesten.htm
Duidelijke info over pesten of plagen. Links en dergelijke en wat ouders kunnen doen in samenwerking met de school.
- www.stichtingvolgelvrij.nl
Deze Stichting helpt ongeveer 600 cliënten per jaar die te maken hebben (gehad) met pesten.
Teven organiseren zij trainingen voor scholen en bedrijven.
- www.pestweb.nl
Site met informatie, advies en tips over (digitaal) pesten. Pestweb geeft aan kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten via de telefonische hulplijn 0800-2828280, chat of e-mail een persoonlijk advies om pesten tegen te gaan.
- <https://www.kindertelefoon.nl/>
De Kindertelefoon is er voor alle kinderen en jongeren van 8-18 jaar die in vertrouwen willen praten. Je kunt met hen bellen en chatten of een bericht plaatsen op de website. Als je met hen belt of chat, praat je met een speciaal getrainde Kindertelefoon-medewerker. Op deze website kun je ook een bericht posten of zelf reageren op andere kinderen en jongeren. De kindertelefoon 0800- 0432 (gratis).
- www.noblame.nl
De No Blame methode is een aanpak om pesten te laten ophouden. Steeds meer scholen zijn zich de afgelopen jaren bewust geworden van het belang van preventie, maar omdat ongewenst gedrag nooit helemaal te voorkomen is, moet er ook een goed antwoord zijn op situaties waarbij preventie niet meer toereikend is. De methode is oplossingsgericht, werkt vanuit een niet straffend model en is toch (of volgens de ontwikkelaars) zeer effectief.

7. Kinderboeken over pesten

Boeken over pesten tot 6 jaar

Balotje vindt een vriendje
Door: Yvonne Jagtenberg
€ 7,50

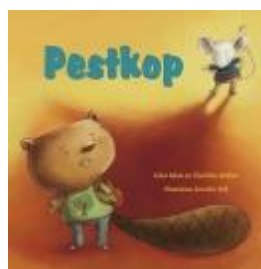
Balotje is jaloers
Door: Yvonne Jagtenberg
€ 13,99

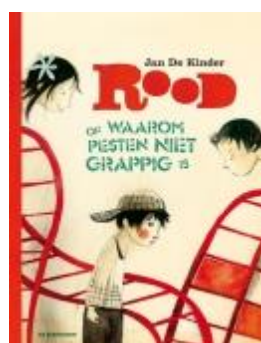
Anna anders
Door: Dave Whamond
€ 12,95

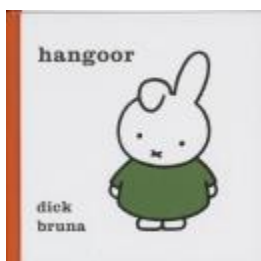
Sophia en de leeuw, Blinkend Boekje
Door: Angela Pelaez-Vargas
€ 8,95

Pestkop
Door: Beth Bracken
€ 12,50

Rood, of waarom pesten niet grappig is
Door: Jan de Kinder
€ 13,95

Hangoor
Door: Dick Bruna
€ 6,95

Hidde en de witte kraai
Door: Géwout Esselink
€ 8,95

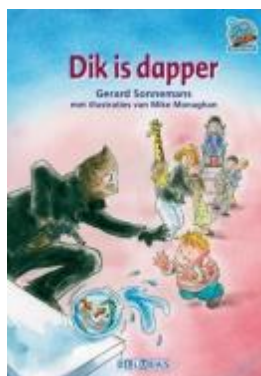
Haas en mol zoeken een uitweg
Door: Hans de Beer
€ 13,95

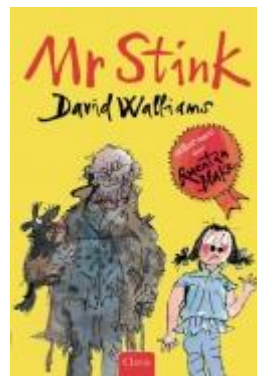
Boeken over pesten vanaf 6 jaar

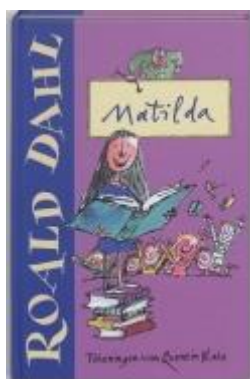
De jongen die steeds viel
Door: Thea Dubelaar
€ 15,95

Dik is dapper
Door: Gerard Sonnemans
€ 12,95

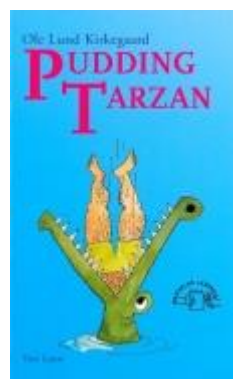
Mr. Stink
Door David Walliams
€ 17,95

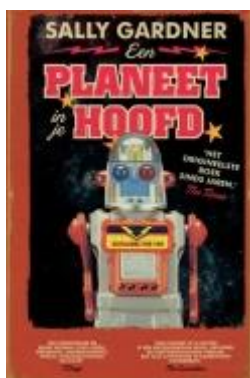
Matilda
Door: Roald Dahl
€ 15,99

Vlo en Stiekkel
Door: Pieter Koolwijk
€ 13,95

Pudding Tarzan
Door: Ole Lund Kirkegaard
€ 16,99

Een planeet in je hoofd
Door: Sally Gardner
€ 17,50

Re-play
Door: Angelo Vergeer
€ 12,50

Wat als...
Door: Daniëlle Bakhuis
€ 15,95

Bronnenlijst

Maslow, A. (1943). *Motivatietheorie van Maslow (1908-1970)*. Geraadpleegd op 20 mei 2018, van <https://website.thiememeulenhoff.nl/onderwijsjongekind/artikelen/verbreding-en-verdieping/theorieen-en-modellen/motivatietheorie-van-maslow-1908-1970.html>

Meer, B. van der (1990). *De vijfsporenaanpak bij pesten*. Geraadpleegd op 20 mei 2018, van <https://wij-leren.nl/pesten-op-school.php>

Nederlands Centrum Jeugd Gezondheid. (2014). *Richtlijn: Pesten*. Geraadpleegd op 20 mei 2018, van <https://www.ncj.nl/richtlijnen/alle-richtlijnen/richtlijn/pesten>

Nederlands Jeugdinstituut. (2018). *Pesten: definitie*. Geraadpleegd op 20 mei 2018, van <https://www.nji.nl/Pesten-Probleemschets-Definitie>

Bijlage 1

Schoolregels

Op de posters in de gangen:

- Rust en veiligheid

Rennen doe je op het schoolplein, binnen moet je rustig zijn!

Hoe leuk het buiten ook was, kom rustig in de klas!

- Omgaan met elkaar

Samen spelen, samen delen, elkaar niet vervelen!

Ik, jij, hij of zij, iedereen hoort erbij!

- Pesten

Pesten is nooit goed, zorg dus dat je aardig doet!

Met lachen is niks mis, zolang het maar niet om een ander is!

- Omgaan met materiaal:

Alle dingen hebben een doel, kapotmaken is niet cool!

Laat niets van waarde in je jas of tas, maar neem het mee in de klas!

Team afspraken

Op het plein:

- We fietsen alleen op de straat;
- We zetten onze fietsen zoveel mogelijk in de rekken voor het schoolhek;
- Als we in de pauze naar binnen moeten, vragen we dat aan de meester of juf die buiten loopt;
- Als er een probleem is, lopen we naar de juf of meester die buiten loopt;
- We vechten of stoeien niet;
- We blijven op onze eigen schoolplein (BB mag onder begeleiding naar Kunstgrasveld);
- We blijven van elkaars elkaar kleding af;
- We maken geen lawaai (of blijven weg) bij de ramen van de begane grond;
- We blijven uit de buurt van de plassen;
- We kloppen het zand van onze kleding voor we naar binnen gaan.

In de gangen en de hallen:

- We wachten buiten tot de bel gaat;
- We gaan de school in als het 8.20 uur is;
- We lopen veilig van en naar de gymzaal;
- We vegen, vooral bij slecht weer, zo goed mogelijk onze voeten;
- We zijn zuinig op elkaars oren dus we praten liever, dan dat we schreeuwen;
- We lopen rustig naar de klas;
- We gaan bij de leerpleinen op een stoel zitten, i.p.v. op een tafel;
- We hangen onze jas aan kapstokhaak;
- We nemen in de hal afscheid van onze ouders, dat is rustiger voor de klas.

In de klas; algemeen:

- We gaan direct naar ons lokaal, zodra we op school komen.
- We laten de laarzen bij de kapstokken achter (eventueel nemen we sloffen mee);
- We dragen in school geen pet of hoed;
- We laten de handschoenen en mutsen bij de kapstokken en in de jas;
- We zorgen dat de gymtassen bij de kapstokken liggen;
- We komen alleen aan ons eigen laatje;
- We gaan om de beurt naar het toilet;
- We trakteren bij voorkeur op iets gezonds;
- We nemen voor de fruitkring en de lunch iets gezonds mee.

Bijlage 2

Internetgebruik voor kinderen en volwassenen - voorbeeldgedrag

Voor de kinderen

Iedereen maakt tegenwoordig gebruik van het internet. Dat is eigenlijk vanzelfsprekend en bijna onmisbaar voor een deel van je schoolwerk en de communicatie met je vrienden. Maar omdat iedereen gebruik maakt van het internet, is het juist heel belangrijk dat je hier voorzichtig mee omgaat.

Heb je hier bij stilgestaan?

- Ik gebruik het internet alleen na toestemming van de meester/juf;
- Ik geef mijn naam (e-mail), adres en/of telefoonnummer alleen door op internet na toestemming van mijn juf/meester;
- Ik gebruik bij het gebruiken van een zoekmachine woorden die binnen de normen en waarden van mijn ouders, de school en mijzelf vallen (zoektermen).
- Ik zoek niet met woorden die te maken heb met grof woordgebruik, racisme, discriminatie of geweld.
- Als ik twijfel overleg ik met de juf/meester;
- Ik vertel het direct aan mijn juf/meester als ik informatie zie of e-mailberichten krijg waardoor ik me niet prettig voel;
- Ik vertel het direct aan mijn juf/meester als ik e-mailberichten krijg die ik niet vertrouw i.v.m. mogelijke virussen;
- Ik verstuur geen mailtjes zonder overleg met de juf/meester;
- Ik spreek dus nooit iets af met iemand die ik op internet 'online' heb ontmoet en die ik verder niet ken, zonder toestemming van mijn juf/meester of ouders;
- Ik verstuur nooit een foto of iets anders van mezelf per e-mail zonder toestemming van de meester of juf;
- Ik gebruik in mijn e-mails alleen woorden waarvan ik weet dat ze vallen binnen de normale omgangsregels. Dus geen woorden waarmee ik anderen zou kunnen kwetsen, discrimineren, etc.
- Ik download geen bestanden tenzij ik daarvoor toestemming heb gekregen van de juf/meester;
- Ik maak afspraken met de juf/meester over het tijdstip en de tijd dat ik gebruik mag maken van internet;
- Ik mag op school niet chatten. Dat mag alleen als de juf/meester hiervoor een opdracht heeft gegeven;
- Als ik gebruik moet maken van een wachtwoord (bijvoorbeeld om te e-mailen) dan zorg ik ervoor dat dit wachtwoord geheim blijft. Ik vertel het dus niet aan anderen;
- Ik bezoek alleen websites waarvan ik weet dat het veilig, betrouwbaar en binnen de normen en waarden van mijn ouders, de school en mijzelf vallen. Als ik twijfel overleg ik met mijn ouders en/of de juf/meester;

- Als ik per ongeluk op een website terecht kom en zie dat deze niet valt binnen de normen en waarden van mijn ouders, de school en/of mijzelf sluit ik deze direct af en meld dit aan mijn ouders of de juf/meester.
- Ik ben me ervan bewust dat mijn ouders en/of de meester/juf in staat zijn om terug te zien welke sites ik heb bezocht.

Kinderen en Social Media

Misschien zijn social media wel de populairste onderdelen van het computeren. En het lijkt veilig, omdat je alleen maar vriendjes of vriendinnetjes uitnodigt die je kent. Maar is dat ook zo?

Let op de volgende dingen:

- Neem geen chatverzoekjes of video aan van onbekenden;
- Open geen e-mailtjes van onbekenden;
- Voeg geen mensen toe die ik niet ken;
- Blokkeer vervelende mensen;
- Vertel jouw wachtwoord aan niemand (zo kan ook niemand op jouw Facebook komen);
- Maak geen stiekeme afspraakjes met mensen die je kent via Snapchat.

Tips voor een goed en veilig wachtwoord

- Bedenk een onzin-zin met een getal of een leesteken, bijvoorbeeld 'Jij krijgt van mij een dikke 10!';
- Neem van ieder woord de eerste letter en neem de getallen en leestekens over. Je krijgt dan: Jkvm10!;
- Zorg voor minimaal 8 tekens in je wachtwoord;
- Geef je wachtwoord nooit aan iemand anders, ook niet aan je beste vriend of vriendin;
- Laat je wachtwoord niet rondslingeren in de buurt van je pc of in je agenda;
- Gebruik niet voor alles hetzelfde wachtwoord.

Tips voor medewerkers/ouders voor het omgaan met kinderen die gebruik maken van internet:

- Spreek regels af bij het internetgebruik. Wat kan wel en wat niet? Welk verschil is er tussen thuis- en schoolinternet?;
- Bouw vertrouwen op met de kinderen. Als er problemen zijn moet een kind naar je toe willen/kunnen komen;
- Blijf in de buurt bij kinderen die op internet zijn.
- Controleer of de schoolregels worden opgevolgd;
- Laat persoonlijke gegevens privé blijven;
- Let er op dat er over de kinderen zo weinig mogelijk valt te traceren;

- Leer van de kinderen; zij internetten veel en vaak. Laat hen elkaar adviseren;
- Internet moet wel leuk blijven, dus vergeet niet om ook over de leuke dingen te praten;
- Laat kinderen niet voor alles hetzelfde wachtwoord gebruiken, maar laat hen voor alle online activiteiten een nieuwe bedenken.

Tips voor het omgaan met digitaal pesten

- Bespreek digitaal pesten met het kind;
- Reageer niet op pestmails of sms-jes;
- Blokkeer, als dat mogelijk is, de afzenders;
- Ga zorgvuldig om met wachtwoorden, zodat het niet makkelijk is de profielsite- of online gaming account van het kind te kunnen kraken;
- Bewaar de pestmails of sms-jes als bewijs;
- Wijs kinderen op gedrag op internet, wat kan wel en wat kan niet?
- Als het kind digitaal gepest wordt, neem het kind serieus, maar leer ook samen te relativeren. Soms zijn de pestmails niet specifiek voor hem of haar bedoeld en is het beter deze te negeren;
- Bespreek digitaal pesten met de school

Tips voor chatten

- Plaats de computer op een plek waar je zicht hebt op het kind dat internet;
- Weet waar je kind chat en toon interesse in wat je kind daar doet en met wie het chat;
- Spreek tijden af wanneer je kind mag chatten en hoe lang het mag chatten;
- Bereid je kind voor op wat het kan verwachten en tegenkomen in de chatroom;
- Leg uit waar het op moeten letten en hoe het kan omgaan met problemen;
- Geef je kind mee dat het voorzichtig moet zijn met het vermelden van persoonlijke gegevens als adres, (mobiele) telefoonnummer of achternaam. Het geven van persoonlijke gegevens aan iemand die je niet kent is onverstandig;
- Help je kind bij het verzinnen een goede nickname (een pseudoniem);
- Let er bijvoorbeeld op dat het geen informatie geeft over zijn/haar echte naam/ leeftijd via deze nickname;
- Voorkom ook suggestieve namen zoals 'sexygirl'. Dit soort namen trekt een bepaald slag mensen aan;
- Maak je kind duidelijk dat de virtuele wereld een schijnwereld kan zijn. Wat gepresenteerd wordt als echt kan een verzinsel zijn. Wie zich voordoeft als vrouw is mogelijk een man. Wie zich voordoeft als kind is wellicht een volwassene;
- Maak je kind ervan bewust dat alle gesprekken, foto's, webcam sessies en filmpjes opgeslagen en hergebruikt kunnen worden door chatbuddies;
- Vraag of je kind de personen met wie het dit soort informatie uitwisselt echt kent;
- Maak je kind ervan bewust dat degene met wie het chat vervelende beelden voor de webcam kan tonen;

- Wees alert op pesten en andere vormen van belediging;
- Vertel je kind dat het hier niet moet op reageren en/of zelf versturen;
- Wanneer je kind gepest wordt, meldt dit dan bij de chatroom moderator. Deze kan de pester uit de chatroom verwijderen;
- Blokkeer de dader. Hij/zij kan dan geen berichten meer sturen naar je kind;
- Als je kind wil afspreken met een chatvriend(in), zorg dan dat er iemand meegaat en dat ze afspreken op een openbare plek waar veel mensen zijn;
- Wijs je kind erop dat er een kans bestaat dat het tijdens chatten in open chatrooms ongevraagde berichten met ongewenste inhoud kan ontvangen;
- Controleer als ouder de chatsite waarop je kind regelmatig chat op een aantal zaken, zoals:
 - Zijn er moderators aanwezig in de chatroom?;
 - Geen moderators betekent onveiligere chatten. Hoe meer moderators, hoe beter;
 - Is er een mogelijkheid om andere chatters te negeren/blokken? Op die manier kun je voorkomen dat je benaderd blijft worden door vervelende chatters;
 - Is er een helpfunctie aanwezig waar je naar toe kunt als er problemen zijn?;
 - Kun je klachten indienen?;
 - Wordt ergens beschreven wat er met je klacht gedaan wordt?;
 - Is er een scheldwoordenfilter aanwezig?;
 - Geeft de chatsite informatie over hoe je moet chatten of waar je meer informatie kunt vinden?;
 - Kijk op www.chatinfo.nl voor chatsites die voldoen aan de richtlijnen voor veilig chatten!

Tips voor e-mailen

- Vertel je kind dat het geen e-mails moet openen van onbekende personen;
- Probeer je kind gebruik te laten maken van meerdere e-mailadressen.
- Het belangrijkste e-mailadres mag alleen aan betrouwbare personen worden gegeven. Hiermee voorkom je dat dit e-mailadres misbruikt wordt;
- Vertel je kind dat het voorzichtig moet zijn met het openen van attachments (bijlagen): deze kunnen virussen bevatten;
- Installeer een Spamfilter of maak gebruik van de faciliteiten die je provider biedt;
- Vraag je kind of het aan jou wil vertellen wanneer het ongewenste e-mail ontvangt;
- Vertel je kind dat het nooit op spam mag reageren, maar deze direct moet verwijderen;
- Installeer een virusscanner met de meest recente virusdefinities;
- Vertel je kind wantrouwig te zijn bij e-mails die waarschuwen tegen een bijzonder gevaarlijk virus of die beweren dat je geld kunt verdienen door de mail naar zoveel mogelijk mensen door te sturen. Deze berichten zijn vaak onwaar en alleen bedoeld om (te) veel e-mailverkeer op gang te brengen. Dit soort e-mails worden hoaxes genoemd;

- Waarschuw je kind tegen e-mails waarin een betrouwbare instantie vraagt om persoonlijke gegevens. Je hebt hier te maken hebben met phishing. Banken zullen je nooit een e-mail sturen met de vraag je pincodes, passwords of andere persoonlijke informatie vrij te geven of met een link naar een pagina waar dergelijke informatie gevraagd wordt;
- Zorg ervoor dat je kind niet reageert op zo'n bericht en het direct verwijdert;
- Zorg ervoor dat je kind zeer zorgvuldig is met het verstrekken van zijn/haar persoonlijke gegevens.

Tips voor surfen

- Zorg ervoor dat je kind voorzichtig is met het geven van zijn/haar persoonlijke gegevens op websites;
- Het kind moet zorgvuldig omgaan met het vermelden van persoonlijke gegevens, bijvoorbeeld in gastenboeken, forums etc. Kwaadwillende kunnen hiervan misbruik maken;
- Surf ook regelmatig samen met je kind;
- Een internetfilter is een hulpmiddel om (jonge) kinderen tegen ongewenste inhoud beschermen;
- Steeds meer zoekmachines bieden een familiefilter aan. Als je dit filter inschakelt worden websites met informatie die niet voor kinderen geschikt is, niet in het resultaat opgenomen;
- Zoekmachines als Google, Ilse en AltaVista bieden de mogelijkheid een filter aan te zetten. Laat je kind gebruik maken van deze zoekmachines;
- Tijdens het surfen kan ongemerkt spyware op de computer geïnstalleerd worden. Installeer daarom een anti-spywareprogramma en een firewall op de computer;
- Gebruik een goede virusscanner;
- Installeer een popupkiller om het automatisch openen van (reclame)schermen tegen te gaan;
- Verwijder regelmatig cookies van de computer. Een cookie is een heel klein tekstbestandje dat op je vaste schijf is geplaatst door een webpaginaserver.
- Een cookie onthoudt bepaalde instellingen die je op een website hebt aangebracht, zoals taalkeuze. Als je cookies ingesteld zijn, hoef je bijvoorbeeld slechts één maal deze keuze te maken; de volgende keer dat je naar de website surft, kom je automatisch terecht op de taal van jouw keuze;
- Scan je computer regelmatig op spyware en adware. Hiervoor zijn goede gratis programma's te downloaden;
- Verhoog de standaard veiligheidsinstellingen en privacyinstellingen van je browser en e-mailsoftware. Dit kan o.a. bij de opties van je browser.

Bijlage 3

Pesten van personeel

Pesten komt niet alleen voor tussen leerlingen. Ook personeelsleden kunnen onderling hiermee worden geconfronteerd. Om pesten van personeel tegen te gaan wordt van iedereen binnen de school verwacht dat hij/zij:

- de pester duidelijk maakt dat hij/zij te ver gaat, dat zijn/haar 'grapjes' niet meer leuk zijn;
- steun zoekt bij de schoolleider; een goede leidinggevende kan het pesten in de kiem smoren;
- steun zoekt bij de anti-pestcoördinatoren van de school of de vertrouwenspersoon;
- zelf een logboek bijhoudt; zo weet hij/zij wanneer er ongewenste zaken plaats hebben gevonden en wie erbij aanwezig waren. Het logboek kan dienen als bewijs, maar ook om het hart te luchten;
- bedenkt dat hij/zij niet alleen het slachtoffer is, maar dat ook de organisatie schade kan ondervinden van het pesten. Uiteindelijk heeft ook het bestuur belang bij goede onderlinge verhoudingen;
- zichzelf afvraagt wat de motieven (kunnen) zijn van de pester. Dit kan helpend zijn voor het reageren en handelen van de gepeste;
- Praat met mensen die getuige zijn van het pestgedrag. Vaak vormen zij de zwijgende meerderheid. Ze zien het pesten wel, maar treden niet op (o.a. uit angst om het volgende slachtoffer worden);
- Lees over het onderwerp. Verhalen van anderen kunnen u het gevoel geven dat u niet alleen staat; u kunt leren/steun krijgen van hun ervaringen;
- Neem contact op met de afdeling P&O van uw stichting, al dan niet samen met en/of leidinggevende, anti-pestcoördinatoren, vertrouwenspersoon. Delta Scholengroep is op grond van de Arbowet verplicht maatregelen te nemen.

Bijlage 4

Stappenplan bij ernstige incidenten/systematisch pesten

Ernstige incidenten:

Ernstige incidenten noemen we incidenten waarbij een kind fysieke of psychische schade oploopt die hij/zij wil/moet delen met zijn/haar ouders/verzorgers. Een incident waarvan je vindt dat het indruk maakt (op het kind, op de leerkracht, op ouders).

Welke sancties kennen we?

	Tijdens het buitenspelen	Binnen de groep
1	Een time-out (op het bankje).	Een time-out binnen de groep en invullen 'Wat is er gebeurd' blad.
2	Terug naar de klas. Gesprek met leerkracht en eventueel de mede kind(eren) en invullen 'Wat is er gebeurd' blad groep 5 t/m 8.	Een time-out op de gang en invullen 'Wat is er gebeurd blad' groep 5 t/m 8.
3	Nablijven (maximaal 15 min.) of gepaste consequentie.	Nablijven (maximaal 15 min.) of gepaste consequentie.

De lengte van een time-out moment hangt af van de leeftijd van de leerling. Een advies hierin is 1 minuut per jaar (leeftijd)

Bij ernstige incidenten neemt de leerkracht altijd contact op met de ouders. Soms al onder schooltijd, maar in ieder geval direct na schooltijd. De gehanteerde volgorde van contact opnemen is:

- eerst mondeling;
- lukt dat niet, dan telefonisch of per e-mail.

Daarnaast maakt de leerkracht een notitie van het incident in ons volgsysteem, Esis. Hierin wordt ook eerste vervolgspraak vastgelegd. Na deze afspraak neemt de leerkracht altijd, na 2 à 3 dagen/een week/een maand, nogmaals contact op met de ouders, zowel bij negatieve als positieve ontwikkelingen (terugvragen/terugkoppelen).

Wanneer ouders worden benaderd naar aanleiding van een conflict met of tussen kinderen onderling, wordt ook de directeur/IB-er, door de leerkracht op de hoogte gesteld door middel van een gesprek, via app/telefoon of e-mail.

Ernstige incidenten worden altijd besproken in de betreffende bouw (i.v.m. surveilleren) en eventueel in de personeelsvergadering.

Bijlage 5

Pesten

Kinderen worden gepest als ze door een of meer leeftijdsgenoten bewust en stelselmatig worden beschadigd door negatieve acties waarbij de macht ongelijk verdeeld is en het slachtoffer zich meestal niet kan verdedigen.

Negatieve acties kunnen bestaan uit fysiek contact of woorden, maar behelzen ook het maken van obscene gebaren, roddelen of het bewust buiten de groep sluiten. Het verschil in macht betekent dat het kind dat gepest wordt zich niet goed kan verweren en enigszins hulpeloos is ten opzichte van de pester (NJI).

Pesten is meerdere malen schelden, slaan, schoppen, iets kapotmaken van één ander kind, waarbij sprake is van een ongelijke machtsverhouding, hetzij qua leeftijd, hetzij qua fysieke of verbale vermogens.

Kinderen mogen de leerkrachten en schoolleiding altijd informeren wanneer het gaat om pesten! Dit valt niet onder 'klikken'.

Ouders van de pesters en de gepeste leerling worden altijd direct na schooltijd op de hoogte gebracht van dat wat is voorgevallen (inclusief de gehanteerde strafmaat).

N.B.

Voor de extreme gevallen van pesten heeft Delta Scholengroep het 'Registratieformulier agressie en geweld'.

Bijlage 6

'Wat is er gebeurd' blad groep 5 t/m 8

Naam: _____

Wat gebeurde er?

Wat deed ik ?

Wat kan ik volgende keer anders doen?

